

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 3

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 3

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 4

KITOS NAUJIENOS - 6

EUROPOS SĄJUNGA

Pateikti siūlymai dėl 12-ojo sankcijų Rusijai paketo

2023 m. lapkričio 15 d. atsižvelgiant į 2023 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos sprendimą dar labiau susilpninti Rusijos galimybes tęsti agresijos karą prieš Ukrainą, vyriausiasis įgaliotinis Josep Borrell kartu su Europos Komisija (EK) pateikė Tarybai siūlymą dėl 12-ojo sankcijų Rusijai paketo.

Vyriausiasis įgaliotinis siūlo nustatyti individualias sankcijas **daugiau nei 120 asmenų ir subjektų** už jų vaidmenį kenkiant Ukrainos suverenitetui ir teritoriniam vientisumui. Į ES sankcijų sąrašą siūloma įtraukti Rusijos karinio, gynybos ir IT sektorių subjektus, taip pat kitus svarbius ekonominės veiklos vykdytojus. Taip pat siūloma nustatyti **naujus importo ir eksporto draudimus**, įtraukti nuostatas, kuriomis siekiama **sugriežtinti naftos kainų viršutinės ribos įgyvendinimą** ir kovoti su **ES sankcijų apėjimu**.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Ukraine: The High Representative, together with the European Commission submits proposals for 12th package of sanctions against Russia | EEAS](#)

Pratęstas ribojamųjų priemonių galiojimas Venesuelai

2023 m. lapkričio 13 d., atsižvelgdama į padėtį Venesueloje, Taryba nusprendė išimties tvarka pratęsti ribojamųjų priemonių galiojimą **tik šešiams mėnesiams, t.y. iki 2024 m. gegužės 14 d., o ne vieniems metams**.

Šios ribojamosios priemonės apima **ginklų ir įrangos, skirtos vidaus represijoms, embargą, draudimą keliauti 54 į sąrašą įtrauktiems asmenims ir jų turto išaldymą**. Ryšium su naujausia priemonių peržiūra vienas miręs asmuo iš sąrašo buvo išbrauktas.

Nuo 2017 m. lapkričio mėn. galiojančios ES ribojamosios priemonės Venesuelai buvo nustatytos reaguojant į nuolat blogėjančią demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėtį Venesueloje, **siekiant padėti skatinti bendrus demokratinius sprendimus**, kad šalyje būtų užtikrintas politinis stabilumas ir sudarytos sąlygos tenkinti neatidėliotinus gyventojų poreikius.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Venesuela. Taryba peržiūrėjo ribojamąsias priemones - Consilium](#)

ES Bendrasis Teismas atmetė Rusijos verslininko ieškinį dėl Tarybos nustatytų ribojamųjų priemonių

2023 m. lapkričio 15 d. Bendrasis Teismas atmetė Rusijos verslininko, kuris 2022 m. kovo 15 d. buvo įtrauktas į ES sankcijų sąrašą, **ieškinį ir paliko galioti dėl šio Rusijos verslininko priimtą sprendimą (sprendimą palikti jo pavardę ribojamųjų priemonių sąrašė)**.

Bendrasis Teismas nurodė, kad **Taryba nepadarė vertinimo klaidos** nustatydamas, kad pareiškėjas buvo vienas iš pagrindinių verslininkų, dalyvaujančių ekonomikos sektoriuje, iš kurio Rusijos vyriausybė gauna daug pajamų. Taip pat Bendrasis Teismas nurodė, kad **Taryba nepažeidė pareigos pranešti apie nustatytas ribojamąsias priemones asmeniui**, nes neturėjo jo adreso.

Daugiau informacijos (prancūzų k.): [CURIA - Documents \(europa.eu\)](#)

Atnaujintas Nacionalinis kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašas

2023 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (LRV) pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlymui pakoreguoti Nacionalinį kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašą – **dar labiau apriboti prekių iš Lietuvos į trečiąsias šalis eksportą, įskaitant reeksportą**, ir taip sumažinti šių prekių panaudojimo karo veiksmuose Ukrainoje riziką.

Į Nacionalinį kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašą yra įtrauktos galimai dvejopo naudojimo prekės ir technologijos, kurios Rusijoje neretai naudojamos ne tik civilinėje, bet ir karinėje srityje, ypač didelės sprogstamosios galios sviediniai, skirti tankų, karinių bepiločių orlaivių gamyboje, kurių dalių yra randama karo lauke Ukrainoje. **Nacionalinio kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašo pakeitimai padaryti atsižvelgiant į labai padidėjusį eksporto iš Lietuvos į trečiąsias šalis mastą.** Taip pat iš Nacionalinio sąrašo išbraukta dalis prekių, kurių eksportas jas gabenant per ES išorinę sieną šiuo metu jau yra draudžiamas ES sankcijomis.

Siekdama užkardyti sankcijų apėjimo schemas ir sumažinti Lietuvos visuomenės saugumui keliamas grėsmes, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymu **LRV pritarė dvejopos paskirties prekių sąrašo praplėtimui.**

Nutarimas įsigalioja 2023 m. gruodžio 1 d. ir galios iki 2025 m. sausio 2 d.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Iš Lietuvos bus draudžiama eksportuoti dar daugiau galimai dvejopo naudojimo prekių | Ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Paskelbtos sankcijos „Hamas“ vadovybei

2023 m. lapkričio 14 d. Jungtinė Karalystė (JK) nustatė sankcijas **keturiems „Hamas“ aukšto rango vadovams ir dviem „Hamas“ finansininkams.**

Pažymėtina, kad „Hamas“ vadovybei nustatytos sankcijos apima draudimą keliauti, turto išaldymą ir ginklų embargą. Šios sankcijos nustatytos koordinuojant veiksmus su JAV ir yra skirtos „Hamas“ operacijoms Gazoje ir visur, kur įsikūrę jos vadovai, sutrikdyti.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK and US hit Hamas leadership with targeted sanctions](#)

Praėjus vieneriems metams: OFAC ir OFSI glaudesnė partnerystė

2023 m. lapkričio 15 d. Jungtinės Karalystės finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) paskelbė tinklaraščio įrašą, kuriame nurodė, kad 2023 m. spalio mėn. suėjo vieneri metai nuo OFAC ir OFSI glaudesnės partnerystės pradžios. Per pastaruosius metus OFSI ir JAV Iždo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) glaudžiau bendradarbiavo siekdami keistis gerą patirtimi ir veiksmingiau suderinti sankcijų įgyvendinimą.

Per pastaruosius metus sustiprinta partnerystė apėmė **kas ketvirtį vykstančius visų lygių vadovų informacijos apsikeitimo susitikimus.**

Stiprinant partnerystę taip pat buvo rengiami bendri vizitai, siekiant pagerinti sankcijų veiksmingumą visame pasaulyje. Šiais metais vykusiuose susitikimuose buvo aptartos sritys, kuriose JK ir JAV reikalavimai skiriasi, pavyzdžiui, nuosavybės ir kontrolės bei ataskaitų teikimo reikalavimai. Šalys įsipareigojo glaudžiau bendradarbiauti šiose srityse.

Daugiau informacijos (anglų k.): [One Year On: The OFAC-OFSI Enhanced Partnership - Office of Financial Sanctions Implementation](#)

FCDO ir OFSI paskelbė gaires dėl „kontrolės“ kriterijaus taikymo

2023 m. lapkričio 17 d. JK FCDO (Užsienio reikalų ministerija) ir OFSI paskelbė gaires dėl „nuosavybės ir kontrolės“ kriterijų taikymo.

Paskelbtose gairėse nurodoma, kad JK vyriausybė nepreziuruoja, kad privatų subjektą kontroliuoja valstybės pareigūnas, kuriam taikomos sankcijos, vien dėl to, kad tas subjektas yra įsikūręs arba įregistruotas jurisdikcijoje, kurioje tas pareigūnas atlieka pagrindinį vaidmenį vykdamas ekonominę politiką arba priimant sprendimus. Siekiant nustatyti kontrolę, reikėtų pateikti papildomų įrodymų, kad atitinkamas pareigūnas kontroliuoja tą subjektą pagal JK sankcijas reglamentuojančius teisės aktus.

Pavyzdžiui, jei asmuo, kuriam taikomos sankcijos būtų aukšto rango valstybės pareigūnas, JK vyriausybė nelaikytų, kad privatus subjektas X yra kontroliuojamas, kaip apibrėžta 2019 m. Rusijos sankcijų reglamentų 7 taisyklės 4 dalyje, vien todėl, kad jis yra įsikūręs ar įsteigtas toje pačioje šalyje. Jei būtų pakankamai įrodymų, kad valstybės pareigūnas, kuriam taikomos sankcijos, kontroliuoja būtent privatų subjektą X, kaip apibrėžta aukščiau nurodytų reglamentų 7 straipsnio 4 dalyje, tuomet atitinkamai kontrolės nustatymo testas pagal JK sankcijų reglamentus galėtų būti laikomas įvykdytu.

Pažymėtina, kad vadovaujantis 2019 m. Rusijos sankcijų reglamentų 7 taisyklės 4 dalimi **JK vyriausybė laikosi nuomonės, kad prezidentas V. Putinas netiesiogiai ar faktiškai nekontroliuoja visų Rusijos ekonomikos subjektų** vien dėl to, kad užima Rusijos prezidento postą. Turėtų būti laikoma, kad asmuo kontroliuoja tam tikrus privačius subjektus tik tada, kai kiekvienu konkrečiu atveju tai galima pagrįsti pakankamais įrodymais.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Ownership and Control: Public Officials and Control guidance](#)

JAV

Paskelbtos sankcijos su „Hamas“ susijusiems asmenims ir subjektams

2023 m. lapkričio 14 d. OFAC nustatė naujas sankcijas su „Hamas“ susijusiems asmenims ir subjektams. Šiais veiksmais į sankcijų sąrašą įtraukti pagrindiniai „Hamas“ pareigūnai ir subjektai, kuriais remiantis Iranas teikia paramą „Hamas“ ir Palestinos islamo džihadui (PIJ). Kaip buvo pažymėta aukščiau, šių sankcijų nustatymas atliktas veiksmus koordinuojant su Jungtine Karalyste.

Daugiau informacijos (anglų k.): [United States and United Kingdom Take Coordinated Action Against Hamas Leaders and Financiers | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos jūrų bendrovėms ir laivams, gabenusiems naftą, parduodamą viršijant koalicijos nustatytą kainų ribą

2023 m. lapkričio 16 d. OFAC nustatė sankcijas trims subjektams ir kaip blokuojamą turtą nurodė **tris laivus**, kurie naudojami naftos kainų viršutinės ribos koalicijos paslaugų teikėjų paslaugomis, gabendami rusišką žalią naftą, kurios kaina viršijo koalicijos sutartą viršutinę ribą.

Pažymėtina, kad **laivai „Kazan“, „Ligovsky Prospect“ ir „NS Century“** vykdė rusiškos žalios naftos, kurios kaina viršijo 60 JAV dolerių už barelį, eksportu po to, kai įsigaliojo žalios naftos kainos viršutinės ribos mechanizmas. Laivai „Kazan“, „Ligovsky Prospect“ ir „NS Century“, gabendami rusiškos kilmės žalią naftą, naudojami JAV subjektų paslaugomis.

Atitinkamai sankcijos taip pat nustatytos Jungtiniuose Arabų Emyratuose (JAE) įsikūrusiai bendrovei **„Kazan Shipping Incorporated“**, kuri yra registruota laivo „Kazan“ savininkė, JAE įsikūrusiai **„Progress Shipping Company Limited“**, kuri yra registruota „Ligovsky Prospect“ savininkė ir JAE įsikūrusiai **„Gallion Navigation Incorporated“**, kuri yra registruota „NS Century“ savininkė.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Sanctions Additional Maritime Companies, Vessels Transporting Oil Sold Above the Coalition Price Cap | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos su Iranu susijusioms sukarintoms grupuotėms Irake

2023 m. lapkričio 17 d. OFAC nustatė sankcijas **šešiams asmenims**, susijusiems su Irake įsikūrusia su Iranu susijusia sukarinta grupuote „Kata'ib Hizballah“.

JAV valstybės departamentas taip pat nustatė sankcijas su Iranu susijusiai sukarintai grupuotei „Kata'ib Sayyid al-Shuhada“ (KSS) ir KSS lyderiui Hashim Finyan Rahim al-Saraji. Pažymėtina, kad KSS planavo ir dalyvavo išpuoliuose prieš JAV personalą Irake ir Sirijoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Treasury Sanctions Iran-Aligned Militias in Iraq | U.S. Department of the Treasury](#)

Paskelbtas istorinis JAV susitarimas su didžiausia pasaulyje virtualios valiutos keitykla „Binance“ dėl pinigų plovimo prevencijos ir sankcijų pažeidimų

2023 m. lapkričio 21 d. JAV Iždo departamentas, pasitelkęs Finansinių nusikaltimų tyrimo tinklą (FinCEN), Užsienio turto kontrolės biurą (OFAC) ir IRS kriminalinių tyrimų tarnybą (CI), **ėmėsi precedento neturinčių veiksmų**, kad „Binance Holdings Ltd.“ ir jos filialai (toliau - „Binance“) **būtų patraukti atsakomybėn** už JAV pinigų plovimo prevencijos ir sankcijų įstatymų, kuriais saugomas Amerikos nacionalinis saugumas ir tarptautinės finansų sistemos vientisumas, pažeidimus. Pažymėtina, kad „Binance“ yra didžiausia pasaulyje virtualiųjų valiutų birža, atsakinga už maždaug 60% centralizuotos virtualiųjų valiutų prekybos.

Skelbiama, kad „Binance“ susitarė su FinCEN ir OFAC dėl Bankų slaptumo įstatymo (BSA) pažeidimų ir akivaizdžių kelių sankcijų programų pažeidimų. Šie pažeidimai apima programų, kuriomis siekiama užkirsti kelią įtartinėms sandoriams su teroristais, įskaitant „Hamas“ Al-Qassam brigadas, Palestinos Islamo džihadą (PIJ), „Al Qaeda“ ir Irako ir Sirijos Islamo valstybę (ISIS), išpirkos reikalaujančių programišių atakų vykdytojais ir kitais nusikaltėliais.

„Binance“ taip pat pažeidė Irano, Šiaurės Korėjos, Sirijos ir Ukrainos Krymo regiono sankcijų programas. Nesilaikydama kovos su pinigų plovimu ir sankcijų įsipareigojimų, „Binance“ sudarė sąlygas įvairiems subjektams, kuriems taikomos sankcijos, laisvai sudaryti sandorius „Binance“ platformoje.

FinCEN taikos susitarime „Binance“ nustatyta **3,4 mlrd. JAV dolerių bauda**, taip pat penkerių metų stebėjimo laikotarpis ir reikalavimas imtis svarbių įsipareigojimų, be kita ko, **užtikrinti, kad „Binance“ visiškai pasitrauktų iš Jungtinių Amerikos Valstijų rinkos**. OFAC taikos susitarime „Binance“ nustatyta **968 mln. JAV dolerių bauda**. Siekiant užtikrinti, kad „Binance“ vykdytų susitarimo sąlygas, įskaitant tai, kad ji neteiktų paslaugų JAV asmenims, ir kad būtų sprendžiama neteisėtos veiklos problema, JAV Iždo departamentas penkerius metus išlaikys priegią prie „Binance“ finansinės atskaitomybės įrašų ir sistemų. Jei „Binance“ neįvykdys šių įsipareigojimų, jai gali būti nustatytos papildomos baudos, įskaitant 150 mln. dolerių baudą, kurią išieškotų FinCEN, jei „Binance“ nesilaikys reikalaujamų įsipareigojimų ir stebėsenos sąlygų.

FinCEN istorinis 3,4 mlrd. dolerių vertės susitarimas yra didžiausia skirta bauda JAV Iždo ir FinCEN istorijoje.

Atkreiptinas dėmesys, kad **bendrovė „Binance“ pripažįsta, kad sąmoningai veikė kaip neregistruota piniginių paslaugų įmonė**, nuslėpdama savo ryšius su JAV ir išlaikydama komerciškai svarbiausius JAV klientus.

„Binance“ taip pat pripažįsta, kad sąmoningai nesukūrė, neįgyvendino ir nevykdė veiksmingos kovos su pinigų plovimu programos, nes, be kita ko, daugeliui savo naudotojų netaikė „Pažink savo klientą“ (angl. Know Your Customer, KYC) procedūros. FinCEN tyrimas atskleidė, kad „Binance“ taip pat nesugebėjo sumažinti rizikos, susijusios su anonimiškumą didinančiomis kriptovaliutomis, kurios leido jų naudotojams nuslėpti informaciją apie sandorių kilmę ir paskirties vietą.

Pažymėtina, kad **dėl nepakankamos kontrolės priemonių „Binance“ sąmoningai nepranešė apie gerokai daugiau nei 100 000 įtartinų sandorių**, kuriuos ji vykdė, įskaitant sandorius, susijusius su teroristinėmis organizacijomis, išpirkos reikalaujančiomis programomis, vaikų seksualinio išnaudojimo medžiaga, sukčiavimu ir apgavystėmis.

Daugiau informacijos (anglų k.): [U.S. Treasury Announces Largest Settlements in History with World's Largest Virtual Currency Exchange Binance for Violations of U.S. Anti-Money Laundering and Sanctions Laws](#) | U.S. Department of the Treasury

KITOS NAUJIENOS

Kanada nustatė sankcijas Rusijos propagandistams

2023 m. lapkričio 10 d. Kanada, vadovaujantis Specialiųjų ekonominių priemonių (Rusija) reglamentais, nustatė sankcijas **9 asmenims ir 6 subjektams**. Šios sankcijos nustatytos asmenims, kurie savo vaidmeniu Kremliaus remiamoje dezinformacijos ir karo propagandos veikloje tiesiogiai skatino Rusijos vykdomą agresijos karą prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Minister Joly announces additional sanctions in response to Russia's ongoing violation of Ukraine's sovereignty and territorial integrity](#)